

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ อำเภอกำแพง จังหวัดสิงห์บุรี เป็นการวิจัยและพัฒนา (research-and development) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การทดลองใช้หลักสูตร 4) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยนำข้อมูลจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับนโยบายทางการศึกษา และความต้องการจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดดอนสมอ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ ผู้สอนกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี ภูมิปัญญาท้องถิ่น คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นำมาพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง แผนการจัดการเรียนรู้และให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรฉบับร่าง และปรับปรุงโดยการประมวลจากการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ นำหลักสูตรทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ อำเภอกำแพง จังหวัดสิงห์บุรี จำนวน 34 คน และการประเมินด้านความรู้ ด้านผลงานและด้านความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดดอนสมอ แบบสอบถามครูผู้สอนกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี แบบสอบถามนักเรียน และแผนการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจก่อนเรียน และหลังเรียน แบบสอบถามความคิดเห็นนักเรียน แบบสัมภาษณ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น แบบประเมินผลงานนักเรียน ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ทุกขั้นตอนวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.), สถิติทดสอบที (t-test) แบบ dependent และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ
2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ

3. เพื่อทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน วัดดอนสมอ

4. เพื่อประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ

ขั้นตอนการวิจัย

- ขั้นตอนที่ 1 วิจัย (research) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน
- ขั้นตอนที่ 2 พัฒนา (development) การพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง
- ขั้นตอนที่ 3 วิจัย (research) การทดลองใช้หลักสูตร
- ขั้นตอนที่ 4 พัฒนา (development) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยที่ได้นำเสนอปรากฏผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อความเป็นไทยและการประกอบอาชีพ และหลักสูตร พบว่าให้สถาบันการศึกษา องค์กรต่างๆ และชุมชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ พื้นฟูมรดก ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ ภายในชุมชน ตามสภาพปัญหาของชุมชน ความต้องการของท้องถิ่นและนักเรียน และส่งเสริม ให้จัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ให้เหมาะสมกับบริบทของชุมชน สังคมและภูมิปัญญาท้องถิ่นและมีจุดเน้นของหลักสูตรที่สอดคล้องกันคือส่งเสริมให้ท้องถิ่นจัดการเรียนการสอนหรือพัฒนา หลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพความต้องการและเอกลักษณ์ของท้องถิ่นและผู้เรียน โดยมุ่งเน้น ให้ศึกษาประวัติความเป็นมาของชาติไทย ที่เป็นต้นตอของการกำเนิดวัฒนธรรม ประจำท้องถิ่น ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะพื้นบ้าน การดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น ตลอดจนเสริมสร้างให้ ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม และรักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสร้าง สิ่งที่ดีงามให้สังคม และนักเรียนต้องการเรียนรู้เรื่องการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว เพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมการทำสิ่งประดิษฐ์ของไทยเอาไว้สืบทอดยังคนรุ่นหลังต่อไปโดย การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ทราบประวัติและความเป็นมาของมะพร้าว โดยผู้วิจัยจัดกิจกรรมการ เรียนการสอน มีการจัดการเรียนรู้ทั้งภายในโรงเรียน และนอกสถานที่ให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง และมีการประเมินผลการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น พบว่าการพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง เรื่องการประดิษฐ์ ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วย ความสำคัญ

วิสัยทัศน์ คุณภาพผู้เรียน สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี คำอธิบายรายวิชา ขอบข่ายเนื้อหา เวลาเรียน กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน การวัด และการประเมินผลและแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 8 แผนการเรียนรู้ ประกอบด้วย แผนการเรียนรู้ที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับมะพร้าว แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การจัดจำหน่ายและการตลาด แผนการจัด การเรียนรู้ที่ 3 การประดิษฐ์ที่รองแก้วน้ำจากกะลามะพร้าว แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 การประดิษฐ์ที่ใส่สบู่อจากกะลามะพร้าว แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 การประดิษฐ์กระบายดักน้ำจากกะลามะพร้าว แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 การประดิษฐ์มดจากกะลามะพร้าว แผนการจัด การเรียนรู้ที่ 7 การประดิษฐ์โคมไฟประดับจากกะลามะพร้าว แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 การประดิษฐ์โคมไฟประดับจากกะลามะพร้าว ส่วนการประเมินหลักสูตรฉบับร่าง พบว่า หลักสูตรฉบับร่าง มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ในส่วนประกอบต่างๆ ได้แก่ แนวการสอนและแผนการเรียนรู้

3. ผลการทดลองใช้หลักสูตร นำการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว ทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ อำเภอกำแพง จังหวัดสิงห์บุรี จำนวน 34 คน ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ 8 แผน ซึ่งมีผู้วิจัย ถ่ายทอดความรู้ในทฤษฎีและภาคปฏิบัติโดยสอนให้นักเรียนที่ทำงานประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าวจริง และจากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนพบว่านักเรียนมีความสนใจและตั้งใจในการเรียนและสามารถทำงานประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าวได้

4. ผลการประเมินและปรับปรุงหลักสูตร พบว่า นักเรียนสามารถปฏิบัติการทำงานประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าวได้ และมีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการทำงานประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าวได้เป็นอย่างดี ในส่วนภาคทฤษฎี พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ การประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว ก่อนและหลังการใช้หลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยคะแนนเฉลี่ยหลังการใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตรซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ นักเรียนสามารถทำงานประดิษฐ์ที่รองแก้วน้ำจากกะลามะพร้าว ประดิษฐ์ที่ใส่สบู่อจากกะลามะพร้าว ประดิษฐ์กระบายดักน้ำจากกะลามะพร้าว ประดิษฐ์มดจากกะลามะพร้าว ประดิษฐ์โคมไฟประดับจากกะลามะพร้าวได้ และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว มีความตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการอนุรักษ์การทำงานประดิษฐ์จากกะลามะพร้าวเอาไว้ มีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง และมีการปรับปรุงหลักสูตรในด้านระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน ให้มีความยืดหยุ่นระยะเวลาให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือมีการสอนนอกเวลาเรียน

การอภิปรายผล

ผลการวิจัยมีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลขั้นพื้นฐาน จากการศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และได้แก้ไขปรับปรุง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และการพัฒนาหลักสูตรตาม แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) พบว่า ได้มีนโยบาย ให้สถานศึกษาเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่เป็นผู้ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย ทุกด้าน โดยการให้ครูผู้สอนสามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน ตามสภาพปัญหา ของชุมชน ความต้องการของท้องถิ่นและนักเรียน และส่งเสริมให้จัดทำหลักสูตรให้เหมาะสมกับ บริบทของชุมชน สังคม และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้การเรียนรู้เกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุด ซึ่งถือว่า สอดคล้องพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ในหลักการที่ว่า เป็นการศึกษา เพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มุ่งเน้นความเป็นไทย ควบคู่กับความเป็นสากล และจุดหมาย ที่ว่า หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีสติปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพจึง กำหนดจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในข้อ 1 ข้อ 7 และ ข้อ 8 ที่กำหนดว่าผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเองปฏิบัติตามหลักธรรม ของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ เข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย เป็นพลเมืองดี ยึดมั่นในวิถีชีวิตและ การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีจิตสำนึกใน การอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรมประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, หน้า10) และสอดคล้องกับแนวทางและนโยบายของกรมวิชาการ (2548, หน้า 11) ที่ว่าการศึกษาใน ปัจจุบันได้เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นสามารถ จัดการเรียนการสอนยืดหยุ่นและเหมาะสมตามสภาพ และเหตุการณ์ของท้องถิ่น ดังนั้นหากโรงเรียนได้ใช้โอกาสนี้ ดึงชุมชนให้เข้ามามีบทบาท มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทั้งในและนอกโรงเรียน ให้สอดคล้องตามสภาพท้องถิ่นของตน ตลอดจนนำเอา ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนการพัฒนา หลักสูตรจะประสบผลสำเร็จตามความคาดหวัง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของฮิลดาทาบวา (1962, p, 27) สำรวจปัญหา ความต้องการและความจำเป็นในด้านต่างๆ ของสังคม กำหนด วัตถุประสงค์ของการศึกษาที่สังคมต้องการ คัดเลือกเนื้อหาวิชาความรู้ที่ครูจะต้องมาสอน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตรงกับความต้องการและความจำเป็นของสังคม

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรเป็นขั้นตอนสำคัญ ซึ่งเพื่อให้ได้หลักสูตรที่คุณภาพ ตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้นำผลจากการศึกษาข้อมูลจากขั้นตอนการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เกี่ยวกับสภาพปัญหา ความต้องการเกี่ยวกับขอบข่ายเนื้อหาและแนวทางการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนมาพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว

การเรียนการสอนมาพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ โดยองค์ประกอบของหลักสูตร ประกอบด้วย ความสำคัญ วิสัยทัศน์ โครงสร้าง คุณภาพผู้เรียน สาระ มาตรฐานการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผลหลังการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกรม วิชาการ (2545, หน้า 8 - 9) ระบุองค์ประกอบของหลักสูตรนั้นจะต้องประกอบด้วย หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาของวิชา สื่อการเรียนการสอนวิธีการ และการวัดและประเมินผลนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของทาบ (1962,p.10) ระบุว่า องค์ประกอบของหลักสูตรประกอบด้วยจุดหมายกับวัตถุประสงค์เนื้อหาและประสบการณ์ การเรียนรู้ รูปแบบการเรียนและการประเมินผลการเรียนรู้

3. การทดลองให้หลักสูตร การนำหลักสูตรไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ อำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี จำนวน 34 คน ดำเนินการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ 8 แผน ประกอบด้วยภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ พบว่านักเรียนมีความตั้งใจและสนใจในการเรียน เรื่องการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว ซึ่งเป็นงานประดิษฐ์ในท้องถิ่นของจังหวัดสิงห์บุรี ทั้งในส่วนที่เป็น เนื้อหาสาระเกี่ยวกับความรู้ เกี่ยวกับมะพร้าว และในส่วนที่ให้นักเรียนได้ปฏิบัติการทำงานประดิษฐ์จากกะลามะพร้าว การจัดแสดงผลงาน โดยการศึกษาจากแหล่งการเรียนรู้นอกโรงเรียนที่เป็นแหล่งเรียนรู้จริง นักเรียนมีความกล้าที่จะซักถามและแสดงออกมากขึ้นหากนักเรียนไม่เข้าใจขั้นตอน การปฏิบัติการทำงานประดิษฐ์จากกะลามะพร้าว ผลการทดลองใช้หลักสูตรที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากเนื้อหาสาระที่เรียนเป็นเรื่องที่อยู่ในท้องถิ่นใกล้ตัวนักเรียน และในการที่นักเรียน ได้ปฏิบัติจริง ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน ทำให้นักเรียนสามารถทำ งานร่วมกันเป็นกลุ่มได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ปราโมทย์ จันทรเรือง (2546,หน้า 11 - 12) ที่ว่า ขอบข่ายของการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย นี่จะเป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับ การระลึกได้หรือการจำได้ของความรู้และการพัฒนาความสามารถและทักษะทางด้านสติปัญญา เริ่มตั้งแต่ความสามารถในการจำไปจนถึงความสามารถในการคิดและแก้ปัญหา ด้านจิตพิสัย ด้านนี้เป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึก อารมณ์หรือ ระดับการยอมรับ หรือปฏิเสธ โดยจะ เกี่ยวข้องกับความรู้สึกลึกซึ้งทางจิตใจอารมณ์ และคุณธรรมของบุคคล ต้องอาศัยการสร้างหรือ ปลุกฝังคุณลักษณะนิสัยต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นโดยเริ่มจากพฤติกรรมขั้นแรกที่ย้ายไปหาขั้นสุดท้าย ทักษะพิสัย ด้านนี้จะเน้นไปในด้านของประสาทสัมผัสของกล้ามเนื้อ หรือทักษะทางร่างกาย รวมถึงระดับความคล่องแคล่วของร่างกาย

4. การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร พบว่า นักเรียนสามารถปฏิบัติการทำงาน ประดิษฐ์จากกะลามะพร้าวได้ และมีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการทำงานประดิษฐ์ จากกะลามะพร้าวได้เป็นอย่างดีในส่วนภาคทฤษฎีพบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าวก่อนและหลังใช้หลักสูตร

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยหลักการใช้ หลักสูตรมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อน การใช้หลักสูตรมีความพึงพอใจในการเรียนซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของศรีวรรณ จันทร์หงษ์ (2542, บทคัดย่อ) ซึ่งทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่องงานจักสาน สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กรณีศึกษา โรงเรียนวัดยกระบือตร จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า หลังจากที่นักเรียนจบแล้วผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในงาน จักสานและมีความรักในชุมชน

ข้อเสนอแนะ

จากการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้สรุปเป็นข้อเสนอแนะ 3 ประเด็น มีรายละเอียด ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำหลักสูตรไปใช้

เพื่อให้สามารถนำผลงานการวิจัยพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะบางประการเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ดังนี้

1. จากการวิจัยพบว่าในการประเมินผลงานของนักเรียนหากนำผลงานแต่ละกลุ่ม เปรียบเทียบกัน จะทำให้นักเรียนขาดกำลังใจในการทำผลงานครั้งต่อไป ดังนั้นครูจึงควรเน้น การประเมินตามสภาพจริง เพื่อดูความก้าวหน้าหรือพัฒนาการของการปฏิบัติงานในแต่ละครั้ง
2. จากผลการวิจัยพบว่าควรให้บุคคลต่าง ๆ ได้มีส่วนในการประเมินผลงานดังนั้น ควรให้เพื่อน ผู้ปกครอง และภูมิปัญญาท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการประเมินเพื่อเป็นการสะท้อนความคิดเห็นในการนำไปปรับปรุงและพัฒนาผลงานให้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะบางประการสำหรับหน่วยงานต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนา หลักสูตร เพื่อกำหนดเป็นแนวทางดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่านักเรียนสามารถเรียนรู้และเข้าใจว่ามรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น วัฒนธรรมท้องถิ่นการทำงานประดิษฐ์จากกะลามะพร้าวได้ดี ดังนั้นทางโรงเรียน ควรสนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องการทำงานประดิษฐ์จากกะลามะพร้าวแบบอื่นๆ ด้วย

2. จากผลการวิจัยพบว่านักเรียนนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน ดังนั้นทางโรงเรียนควรสนับสนุนให้มีการปฏิบัติจริงภายในโรงเรียน และนำออกจำหน่ายเพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่นักเรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำวิจัยในเรื่องการทำงานประดิษฐ์จากกะลามะพร้าวแบบอื่นๆ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรท้องถิ่นการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าวซึ่งนักเรียนที่ได้รับการเรียนการสอนไปแล้ว สามารถปฏิบัติได้แล้ว ดังนั้นควรทำการพัฒนาหลักสูตรอื่นๆ ค่อยๆ ดึงขึ้นไป

2. การพัฒนาหลักสูตรควรดูความเหมาะสมในสภาพของท้องถิ่นในแต่ละท้องถิ่นว่ามีความเหมาะสมในการพัฒนาหลักสูตรประเภทใด ที่จะสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของผู้เรียนมากที่สุด